Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
HENRIKA SAUGMANDSGAARDA ØEJA,
predstavljeni 5. oktobra 2016 [1]

Zadeva C-430/15

Secretary of State for Work and Pensions
proti
Tolley (v imenu pokojne njen zastopnik)

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Supreme Court Združenega Kraljestva (vrhovno sodišče Združenega kraljestva))

„Predhodno odločanje — Socialna varnost delavcev migrantov — Dodatek za pomoč invalidom (del za ‚nego') — Uredba (EGS) št. 1408/71 — Člen 1(a) — Pojem ‚zaposlena ali samozaposlena oseba' — Člen 4(1)(a) — Denarna dajatev za bolezen — Člen 13(2)(f) — Upoštevna zakonodaja — Člen 22(1)(b) in (2) — Izvozljivost — Neobstoj predhodne odobritve"

I – Uvod

1. L. Tolley, britanska državljanka, je, ko je še stalno prebivala v Združenem kraljestvu, začela prejemati del dodatka Disability Living Allowance (pomoč invalidom, v nadaljevanju: DPI) za nego. Upravičenost do te dajatve ji je bila priznana za nedoločen čas. Pet let po tem, ko je zadevna oseba prenesla stalno prebivališče v Španijo, so ji organi Združenega kraljestva zavrnili pravico do nadaljnjega prejemanja navedene dajatve od datuma tega prenosa z obrazložitvijo, da ni izpolnjen pogoj glede stalnega prebivališča, ki ga za to predpisuje nacionalno pravo. Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva) Sodišče v bistvu sprašuje, ali pravo Unije nasprotuje takemu pogoju glede stalnega prebivališča.

1 — Jezik izvirnika: francoščina.

II – Pravni okvir

A – *Pravo Unije*

2. Uredba (EGS) št. 1408/71[2] je bila nadomeščena z Uredbo (ES) št. 883/2004,[3] ki se je začela uporabljati 1. maja 2010. Vendar se glede na čas nastanka dejstev iz spora o glavni stvari[4] za ta spor še naprej uporablja Uredba št. 1408/71 v različici, spremenjeni in posodobljeni z Uredbo (ES) št. 118/97,[5] kakor je bila spremenjena z Uredbo (ES) št. 1386/2001[6] (v nadaljevanju: Uredba št. 1408/71).

3. Člen 1 Uredbe št. 1408/71 določa:

„V tej uredbi:

(a) zaposlena oseba in samozaposlena oseba pomeni:

(i) vsako osebo, ki je obvezno zavarovana ali ima prostovoljno nadaljnje zavarovanje za enega ali več zavarovalnih primerov, ki so zajetih s področji sistema socialne varnosti za zaposlene ali samozaposlene osebe ali s posebnim sistemom za javne uslužbence;

(ii) vsako osebo, ki je po sistemu socialne varnosti za vse osebe s stalnim prebivališčem ali za celotno aktivno prebivalstvo obvezno zavarovana za enega ali več primerov, obravnavanih v tej uredbi, po sistemu socialne varnosti iz te uredbe, če je osebo:

— zaradi načina izvajanja ali financiranja tega sistema mogoče opredeliti kot zaposleno ali samozaposleno osebo,

ali

— je v primeru, da ne izpolnjuje tega merila, obvezno zavarovana ali prostovoljno nadaljuje zavarovanje za kateri drug primer, določen v Prilogi I, v sistemu za zaposlene ali samozaposlene osebe ali v sistemu iz (iii), oziroma, če tak sistem v državi članici ne obstaja, ustreza definiciji, podani v Prilogi I;

[…]

(o) pristojni nosilec pomeni:

(i) nosilca, pri kater[em] je oseba zavarovana v času vloge za dajatev;

ali

(ii) nosilca, od katerega je oseba upravičena ali bi bila upravičena prejemati dajatve, če bi sama ali član oziroma člani njene družine stalno prebivali na ozemlju države članice, na katerem se ta nosilec nahaja;

2 — Uredba Sveta z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 35).

3 — Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 29. aprila 2004 o koordinaciji sistemov socialne varnosti (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 5, str. 72).

4 — Spor o glavni stvari se nanaša na pravice L. Tolley od 6. novembra 2002 (glej točko 20 teh sklepnih predlogov). Za ta spor se torej uporablja različica Uredbe št. 1408/71, ki je veljala v tem obdobju.

5 — Uredba Sveta z dne 2. decembra 1996 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 3, str. 3).

6 — Uredba Evropskega parlamenta in Sveta z dne 5. junija 2001 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 4, str. 129).

[…]

(q) pristojna država pomeni državo članico, na ozemlju katere je pristojni nosilec;

[…]“

4. Člen 2(1) Uredbe št. 1408/71 določa, da se „[t]a uredba […] uporablja za zaposlene ali samozaposlene osebe in študente, za katere velja ali je veljala zakonodaja ene ali več držav članic in ki so državljani ene od držav članic, ali osebe brez državljanstva […] ali begunc[e], ki stalno prebivajo na ozemlju ene od držav članic, pa tudi za njihove družinske člane in preživele osebe.“

5. Člen 4 navedene uredbe določa:

„1. Ta uredba se uporablja za vso zakonodajo v zvezi z naslednjimi področji socialne varnosti:

(a) dajatve za bolezen in materinstvo;

(b) invalidske dajatve […]

(c) dajatve za starost;

[…]“

6. Člen 10 iste uredbe, naslovljen „Odpoved pogoju stalnega prebivališča – učinek obveznega zavarovanja na povračilo prispevkov“, v prvem pododstavku odstavka 1 določa, da se, „[k]adar ta uredba ne določa drugače, […] denarne dajatve za invalidnost, starost ter za preživele osebe, pokojnine za nesreče pri delu ali poklicne bolezni ter pomoči ob smrti, pridobljene po zakonodaji ene ali več držav članic, ne morejo zmanjšati, spremeniti, začasno ustaviti, odvzeti ali zapleniti zaradi tega, ker prejemnik stalno prebiva na ozemlju druge države članice, kot je tista, v kateri se nahaja nosilec, ki je odgovoren za plačilo […]“.

7. V skladu s členom 13(1) Uredbe št. 1408/71 se „[o]b upoštevanju členov 14c in 14f […] za osebe, za katere velja ta uredba, uporablja zakonodaja samo ene države članice. Ta zakonodaja se določi v skladu z določbami tega naslova.“

8. Člen 13(2)(a) te uredbe določa – če členi od 14 do 17 navedene uredbe ne določajo drugače – da „za osebo, zaposleno na ozemlju ene države članice, velja zakonodaja te države […]“.

9. Člen 13(2)(f) navedene uredbe določa, da „za osebo, za katero se zakonodaja države članice preneha uporabljati, ne da bi se začela zanjo uporabljati zakonodaja druge države članice v skladu z enim od pravil, določenih v prejšnjih pododstavkih, ali v skladu z eno od izjem ali posebnih določb, določenih v členih 14 do 17, velja zakonodaja države članice, na ozemlju katere ima stalno prebivališče, samo v skladu z določbami te zakonodaje.“

10. Člen 19(1) iste uredbe v oddelku 2, naslovljenem „Zaposlene ali samozaposlene osebe in njihovi družinski člani“, poglavja 1 o bolezni in materinstvu, naslova III tega poglavja, naslovljenega „Posebne določbe v zvezi z različnimi vrstami dajatev“, določa:

„Zaposlena ali samozaposlena oseba, ki stalno prebiva na ozemlju druge države članice, kot je pristojna država, in izpolnjuje pogoje zakonodaje pristojne države za upravičenost do dajatev, po potrebi ob upoštevanju določb člena 18, v državi, v kateri stalno prebiva, prejema:

[…]

(b) denarne dajatve, ki jih zagotavlja pristojni nosilec v skladu z zakonodajo, ki jo uporablja […]“

11. Člen 22(1) Uredbe št. 1408/71 iz istega oddelka določa:

„Zaposlena ali samozaposlena oseba, ki izpolnjuje pogoje zakonodaje pristojne države za upravičenost do dajatev, po potrebi ob upoštevanju določb člena 18, in:

[…]

(b) ki ji potem, ko je postala upravičena do dajatev, katerih stroške krije pristojni nosilec, ta nosilec odobri vrnitev na ozemlje države članice, kjer ima stalno prebivališče, ali prenos stalnega prebivališča na ozemlje druge države članice

[…]

je upravičena do:

[…]

(ii) denarnih dajatev, ki jih zagotavlja pristojni nosilec v skladu z določbami zakonodaje, ki jo uporablja […]“

12. V skladu s Prilogo I (naslovljeno „Osebe, za katere velja ta uredba“), točka I, razdelek „Združeno kraljestvo“, k tej uredbi se „oseba, ki je ‚zaposleni prejemnik zaslužka‘ ali ‚samozaposleni prejemnik zaslužka‘ v smislu zakonodaje Združenega kraljestva ali zakonodaje Severne Irske […] šteje za zaposleno oziroma samozaposleno osebo v smislu člena 1(a)(ii) Uredbe. Oseba, za katero se plačujejo prispevki kot za ‚zaposleno‘ osebo ali ‚samozaposleno osebo‘ v skladu z zakonodajo Gibraltarja, se šteje za zaposleno oziroma samozaposleno osebo v smislu člena 1(a)(ii) [U]redbe“.

13. Priloga VI (naslovljena „Posebni postopki za uporabo zakonodaj nekaterih držav članic“, razdelek „Združeno kraljestvo“, točka 19) k tej uredbi določa:

„Ob upoštevanju konvencij, sklenjenih s posameznimi državami članicami, za uporabo člena 13(2)(f) uredbe in člena 10b izvedbene uredbe zakonodaja Združenega kraljestva za osebo, za katero je prej veljala zakonodaja Združenega kraljestva kot za zaposleno ali samozaposleno osebo, preneha veljati ob koncu zadnjega dneva od naslednjih treh dni:

(a) na dan, ko se stalno prebivališče prenese v drugo državo članico iz člena 13(2)(f);

[…]

(c) na zadnji dan obdobja prejemanja dajatev za primer bolezni ali materinstva v Združenem kraljestvu (vključno s storitvami, za katere je Združeno kraljestvo pristojna država) ali dajatev za brezposelne, ki:

(i) se je začelo pred dnem prenosa stalnega prebivališča v drugo državo članico […]“

14. Priloga VI (razdelek „Združeno kraljestvo“, točka 20) k isti uredbi določa:

„Dejstvo, da je za osebo začela veljati zakonodaja druge države članice v skladu s členi 13(2)(f) uredbe, 10b izvedbene uredbe in točko 19 (zgoraj), ne preprečuje:

(a) da bi zanjo Združeno kraljestvo kot pristojna država uporabljalo določbe v zvezi z zaposlenimi ali samozaposlenimi osebami iz naslova III, poglavje 1 in 2, oddel[ek 1,] ali člen[a] 40(2) uredbe, če v te namene ostane zaposlena ali samozaposlena oseba in če je bila nazadnje zavarovana po zakonodaji Združenega kraljestva;

[…]“

B – *Pravo Združenega kraljestva*

15. Iz predložitvene odločbe je razvidno, da je DPI dajatev, za katero se ne plačujejo prispevki, sestavljena pa je iz dela za nego in dela za mobilnost. Odobritev te dajatve ni vezana na merilo sredstev in njen namen ni nadomestiti morebitni izpad prihodkov oseb, ki so do nje upravičene. Namenjena je pokrivanju dodatnih stroškov, ki nastanejo zaradi potrebe po določenih vrstah nege oziroma kadar prejemnik ne more hoditi ali skoraj ne more hoditi.

16. Člen 71(6) Social Security Contributions and Benefits Act 1992 (zakon iz leta 1992 o prispevkih in dajatvah socialne varnosti) določa, da je „[o]seba upravičena do [DPI], če izpolnjuje predpisane pogojev glede stalnega prebivališča in navzočnosti v Veliki Britaniji“. Ta pogoja sta dodatno pojasnjena zlasti v členu 2(1)(a) Social Security (Disability Living Allowance) Regulations 1991 (predpisi o socialni varnosti v zvezi z dodatkom za pomoč invalidom iz leta 1991).

III – Spor o glavni stvari, vprašanji za predhodno odločanje in postopek pred Sodiščem

17. L. Tolley, britanska državljanka, rojena 17. aprila 1952, je prispevke za socialno varnost v Združenem kraljestvu plačevala od leta 1967 do leta 1984. Odtlej so ji bili priznani nekateri prispevki, vendar le do leta 1993/94. Če bi izpolnjevala pogoje glede prispevkov ob zakonsko predpisani starosti za upokojitev, bi bila na podlagi zakonodaje Združenega kraljestva upravičena do pokojnine. Vendar je 10. maja 2011, to je pred dopolnitvijo te starosti, umrla.

18. Od 26. julija 1993 je bil zadevni osebi za nedoločen čas dodeljen del DPI za nego, saj si sama ni bila sposobna pripraviti toplega obroka.

19. Z možem sta 5. novembra 2002 stalno prebivališče prenesla v Španijo. L. Tolley tam ni opravljala nobene poklicne dejavnosti.

20. Leta 2007 je Secretary of State for Work and Pensions (minister za delo in pokojnine, Združeno kraljestvo, v nadaljevanju: minister) odločil, da od 6. novembra 2002 ni bila več upravičena do tega dodatka, ker ni izpolnjevala pogoja glede stalnega prebivališča, ki ga v zvezi s tem določa zakonodaja Združenega kraljestva.

21. L. Tolley se je zoper to odločbo pritožila pri First-tier Tribunal (prvostopenjsko sodišče, Združeno kraljestvo). To je njeni pritožbi ugodilo, saj je menilo, da je na podlagi člena 10 Uredbe št. 1408/71 še naprej upravičena do prejemanja navedenega dodatka tudi po prenosu stalnega prebivališča v Španijo.

22. Minister se je zoper to sodbo pritožil pri Upper Tribunal (drugostopenjsko sodišče, Združeno kraljestvo). To je najprej menilo, da je bila zadevna oseba – ker je bila na podlagi prispevkov, ki jih je plačevala v preteklosti, zavarovana za tveganje, povezano s starostjo – „zaposlena oseba“ v smislu člena 1(a) navedene uredbe. Nato je potrdilo, da je bila L. Tolley upravičena do prejemanja dela DPI za nego. Vendar se pri tem sklepu ni oprlo na člen 10 Uredbe št. 1408/71, temveč – potem ko je ta dodatek opredelilo kot dajatev za bolezen – na člen 22(1)(b) navedene uredbe.

23. Court of Appeal (England & Wales) (pritožbeno sodišče (Anglija in Wales), Združeno kraljestvo) je menilo, da ga zavezuje njegova prejšnja sodba v zadevi The Commissioners for her Majesty's Revenue and Customs proti Ruas,[7] zato je zavrnilo pritožbo, ki jo je minister vložil zoper sodbo Upper Tribunal (drugostopenjsko sodišče). Minister se je nato pritožil pri Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva).

24. V teh okoliščinah je Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva) prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali je del [DPI] za nego za namen Uredbe št. 1408/71 pravilno uvrščen kot invalidska dajatev in ne kot denarna dajatev za bolezen?

2. (a) Ali se za osebo, ki preneha biti upravičena do [DPI] na podlagi nacionalnega prava Združenega kraljestva, ker se je preselila v drugo državo članico, in ki je pred to selitvijo prenehala opravljati vsakršno poklicno dejavnost, ostaja pa zavarovana zoper tveganje, povezano s starostjo, v skladu s sistemom socialne varnosti Združenega kraljestva, preneha uporabljati zakonodaja Združenega kraljestva za namen člena 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71?

   (b) Ali se za tako osebo v vsakem primeru še naprej uporablja zakonodaja Združenega kraljestva z vidika točke 19(c) [razdelka ‚Združeno kraljestvo‘ Priloge VI k Uredbi št. 1408/71]?

   (c) Če se zanjo zakonodaja Združenega kraljestva v smislu člena 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71 ne uporablja več, ali je Združeno kraljestvo z vidika točke 20 [razdelka ‚Združeno kraljestvo‘ Priloge VI k tej uredbi] zavezano zanjo uporabljati določbe poglavja 1 naslova III te uredbe ali pa mu je to le dopuščeno?

3. (a) Ali se široka opredelitev zaposlene osebe v sodbi Dodl in Oberhollenzer ([C-543/03,] EU:C:2005:364) uporablja za namene članov od 19 do 22 Uredbe št. 1408/71, če je oseba pred selitvijo v drugo državo članico prenehala opravljati vsakršno poklicno dejavnost, ne glede na to, da se v poglavju 1 naslova III razlikuje med zaposlenimi in samozaposlenimi osebami na eni strani ter brezposelnimi osebami na drugi?

   (b) Če se ta opredelitev uporablja, ali ima z vidika članov 19 ali 22 Uredbe št. 1408/71 taka oseba pravico izvoziti dajatev? Ali člen 22(1)(b) [te uredbe] preprečuje, da bi zahteva glede stalnega prebivališča, ki jo v zvezi s prenosom stalnega prebivališča v drugo državo članico nalaga nacionalna zakonodaja, prevladala nad upravičenostjo tožnice do dela DPI za nego?“

25. Pisna stališča so predložile L. Tolley, vlada Združenega kraljestva in norveška vlada ter Evropska komisija. Razen norveške vlade so bili vsi zastopani na obravnavi 8. junija 2016.

7 — [2010] EWCA Civ 291.

IV – Analiza

A – *Uvodne ugotovitve*

26. Izziv spora o glavni stvari je opredeliti, ali je bila L. Tolley po prenosu stalnega prebivališča v Španijo upravičena do tega, da v breme nosilca Združenega kraljestva še naprej prejema del DPI za nego, ki ga je začela prejemati pred tem prenosom.

27. Na prvem mestu Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva) sprašuje, ali je ta dodatek mogoče opredeliti kot invalidsko dajatev, tudi če ga je Sodišče pred tem že obravnavalo kot dajatev za bolezen.[8] V tem primeru bi imela L. Tolley navedeno dajatev pravico izvoziti na podlagi člena 10 Uredbe št. 1408/71, ki v zvezi z upravičenostjo do dajatev, naštetih v njem, nasprotuje pogojem glede stalnega prebivališča. Med temi dajatvami so invalidske dajatve, ne pa tudi dajatve za bolezen.

28. Na drugem mestu želi to sodišče izvedeti, ali je lahko L. Tolley – tudi če je del DPI za nego dajatev za bolezen – ta dodatek po prenosu stalnega prebivališča v Španijo kljub vsemu izvozila na podlagi člena 19(1) in/ali člena 22(1)(b) te uredbe. S tega vidika navedeno sodišče predhodno prosi za nekaj pojasnil glede opredelitve zakonodaje, ki se v skladu s kolizijskimi pravili iz člena 13(2) navedene uredbe uporablja za zadevno osebo po tem prenosu.

29. Menim, da je pred obravnavo teh vprašanj koristno preveriti, ali L. Tolley sploh spada na osebno področje uporabe navedene uredbe, saj ji je vlada Združenega kraljestva na obravnavi oporekala status „zaposlene ali samozaposlene osebe“ (v nadaljevanju: zaposlena ali/oziroma samozaposlena oseba) v smislu člena 1(a) iste uredbe.

B – *Osebno področje uporabe Uredbe št. 1408/71*

30. Člen 2(1) Uredbe št. 1408/71 določa, da se ta uredba uporablja „za zaposlene ali samozaposlene osebe […], za katere velja ali je veljala zakonodaja ene ali več držav članic“.

31. Ni sporno, da je za L. Tolley veljala zakonodaja Združenega kraljestva,[9] saj je bila zavarovana v sistemu socialne varnosti te države članice in je v tej državi v preteklosti plačevala prispevke.[10]

32. Vendar vlada Združenega kraljestva trdi, da L. Tolley nima statusa delavca, kot je ta opredeljen v členu 1(a) te uredbe. Prvič, zadevna oseba naj ne bi spadala na področje uporabe točke (i) te določbe, saj naj v času prenosa stalnega prebivališča v Španijo ne bi bila zavarovana na podlagi sistema socialne varnosti, ki se uporablja za zaposlene ali samozaposlene osebe. Drugič, zanjo naj se ne bi uporabljala niti točka (ii) navedene določbe, katere področje uporabe naj bi bilo na podlagi Priloge I (točka I, razdelek „Združeno kraljestvo“) k navedeni uredbi omejeno na osebe, ki opravljajo plačano dejavnost.

8 — Sodba z dne 18. oktobra 2007, Komisija/Parlament in Svet (C-299/05, EU:C:2007:608, točka 68).

9 — V skladu s členom 1(j) Uredbe št. 1408/71 pojem „zakonodaja“ v tej uredbi pomeni zakone, predpise in druge določbe ter druge izvedbene ukrepe, ki se nanašajo na področja socialne varnosti in sisteme socialne varnosti ter na posebne dajatve, za katere se ne plačujejo prispevki.

10 — Pogoji zavarovanja v sistemu socialne varnosti spadajo na področje uporabe nacionalnega prava (glej zlasti sodbe z dne 12. julija 1979, Brunori (266/78, EU:C:1979:200, točki 5 in 6); z dne 7. julija 2005, van Pommeren-Bourgondiën (C-227/03, EU:C:2005:431, točka 33), in z dne 19. marca 2015, Kik (C-266/13, EU:C:2015:188, točka 51)).

33. V zvezi s tem moram ugotoviti, da iz sodbe Martínez Sala [11] in poznejše sodne prakse izhaja, da ima status zaposlene ali samozaposlene osebe v smislu Uredbe št. 1408/71 vsaka oseba, ki „je obvezno ali prostovoljno zavarovana [vsaj] za eno tveganje v okviru enega od splošnih ali posebnih sistemov socialne varnosti, navedenih v členu 1(a) te uredbe, in sicer neodvisno od obstoja delovnega razmerja“.

34. Neka oseba ima torej lahko ta status, tudi če ne opravlja nobene poklicne dejavnosti in dajatev, ki bi jo želela pridobiti, ni povezana niti s predhodno zaposlitvijo niti s tveganjem, za katero je zavarovana. [12]

35. V okviru spora o glavni stvari sta tako Upper Tribunal (drugostopenjsko sodišče) kot Court of Appeal (England & Wales) (pritožbeno sodišče (Anglija in Wales)) menila, da je imela L. Tolley status zaposlene ali samozaposlene osebe v smislu Uredbe št. 1408/71, saj je bila na podlagi zakonodaje Združenega kraljestva še naprej zavarovana za eno od tveganj, naštetih v členu 4(1) te uredbe, to je za tveganje, povezano s starostjo, v smislu točke (c) te določbe.

36. Natančneje, glede tega ugotavljam, da sta ti sodišči menili, da je zadevna oseba spadala na področje uporabe točke (ii), prva alinea, člena 1(a) navedene uredbe, saj je bila zavarovana v sistemu socialne varnosti, ki se je uporabljal za vse osebe s stalnim prebivališčem, ter jo je bilo mogoče zaradi načina izvajanja in financiranja tega sistema opredeliti kot zaposleno osebo. [13]

37. Kot je razvidno iz predložitvene odločbe, Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva) te ugotovitve ne želi izpodbijati.

38. Torej je treba L. Tolley opredeliti kot zaposleno oziroma samozaposleno osebo, tudi če še ni prejemala pokojnine.

39. Sodišče je namreč v sodbi Dumont de Chassart [14] odločilo, da ima oseba tudi v takih okoliščinah status zaposlene ali samozaposlene osebe, saj bi bila upravičena do pokojnine, če bi živela dovolj dolgo, da bi dopolnila upokojitveno starost. Splošneje, iz sodne prakse izhaja, da status zaposlene oziroma samozaposlene osebe v smislu Uredbe št. 1408/71 ni odvisen od uresničitve zavarovanega tveganja. [15]

40. Priloga I (točka I, razdelek „Združeno kraljestvo“) k tej uredbi ne izpodbije tega sklepa. V zvezi s tem zadostuje ugotovitev, da je to prilogo mogoče upoštevati le za namene uporabe druge alinee točke (ii) člena 1(a) navedene uredbe. Kot pa so navedla sodišča, ki so odločala v okviru spora o glavni stvari, je položaj L. Tolley spadal na področje uporabe prve alinee te točke.

41. Zato bo moja analiza temeljila na predpostavki, da zadevna oseba spada na osebno področje uporabe Uredbe št. 1408/71.

11 — Sodba z dne 12. maja 1998 (C-85/96, EU:C:1998:217, točka 36). Glej zlasti sodbi z dne 7. junija 2005, Dodl in Oberhollenzer (C-543/03, EU:C:2005:364, točka 30), in z dne 10. marca 2011, Borger (C-516/09, EU:C:2011:136, točka 28).

12 — Sodišče je na primer v sodbi Dodl in Oberhollenzer (sodba z dne 7. junija 2005 (C-543/03, EU:C:2005:364, točke od 32 do 34)) menilo, da imajo osebe, ki zahtevajo upravičenost do avstrijskih družinskih dajatev, status delavca, če nacionalno sodišče potrdi, da so bile zavarovane z avstrijskim zdravstvenim zavarovanjem.

13 — Glej sodbi z zadevi Secretary of State for Work and Pensions proti LT (DLA) [2012] UKUT 282 (AAC) in v zadevi Tolley proti The Secretary of State for Work and Pensions [2013] EWCA Civ 1471.

14 — Sodba z dne 21. februarja 2013 (C-619/11, EU:C:2013:92, točke od 27 do 29). Iz predložitvene odločbe je razvidno, da bi bila lahko L. Tolley do pokojnine upravičena, le če bi ob zakonsko predpisani starosti za upokojitev izpolnjevala pogoje glede prispevkov. Tako vlada Združenega kraljestva meni, da je bila upravičenost do take pokojnine le prihodnja in hipotetična možnost, saj L. Tolley ni imela statusa osebe, zavarovane za tveganje, povezano s starostjo. Vendar po drugi strani predložitveno sodišče meni, da je bila zadevna oseba zavarovana za to tveganje. Ker odgovor na vprašanje, ali je neka oseba zavarovana v okviru sistema socialne varnosti, spada na področje uporabe prava zadevne države članice (glej opombo 11 k tem sklepnim predlogom), o tej presoji ni treba dvomiti.

15 — Sodba z dne 10. marca 2011, Borger (C-516/09, EU:C:2011:136, točka 30).

C – *Opredelitev dela DPI za nego (prvo vprašanje)*

42. S prvim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je treba podvomiti o ustreznosti opredelitve dela DPI za nego kot dajatve za bolezen v smislu člena 4(1)(a) Uredbe št. 1408/71 – kot to izhaja iz sodbe Komisija/Parlament in Svet –[16] ker je namen tega dela DPI trajno in stalno kritje tveganja.

1. Dopustnost

43. Uvodoma vlada Združenega kraljestva trdi, da odgovor na to vprašanje izhaja že iz zgoraj navedene sodbe. Določbe prava Unije, katerih razlaga se zaproša, naj bi torej že bile *acte éclairé* v smislu sodbe Cilfit in drugi.[17] Zato naj prvo vprašanje ne bi bilo dopustno.

44. Menim, da se s to trditvijo mešata, prvič, obveznost sodišč, katerih odločb ni mogoče izpodbijati s pravnim sredstvom, da Sodišču predložijo vprašanje za predhodno odločanje, če se v postopku pred njimi postavi vprašanje prava Unije, in drugič, dopustnost takega vprašanja. Teorija v zvezi z *acte éclairé*, kot je bila izoblikovana v sodbi Cilfit in drugi, namreč določa zgolj izjemo od zgoraj navedene obveznosti.[18] Nasprotno pa ne vpliva na dopustnost vprašanja za predhodno odločanje.[19]

45. Po drugi strani lahko nacionalna sodišča kljub obstoju sodne prakse Sodišča, ki rešuje zadevno pravno vprašanje, povsem svobodno zadevo predložijo Sodišču.[20] Okoliščina, da je Sodišče določbe, katerih razlaga se predlaga, že razložilo, mu ne preprečuje, da znova odloči.[21] Nacionalnih sodišč torej ni mogoče prikrajšati za možnost, da Sodišču prek mehanizma predhodnega odločanja predlagajo spremembo sodne prakse.

2. Vsebinska preučitev

46. Iz sodne prakse Sodišča izhaja, da razlikovanje med različnimi kategorijami dajatev socialne varnosti temelji na naravi tveganja, ki naj bi ga te dajatve pokrivale.[22]

47. V sodbi Komisija/Parlament[23] in Svet je Sodišče del DPI za nego opredelilo kot dajatev za bolezen zlasti zato, ker je njegov namen invalidni osebi pomagati, da pri vsakodnevnih opravilih v okviru zmožnosti preseže svojo invalidnost. Ni sporno, da je imel ta dodatek v obdobju nastanka dejstev iz spora o glavni stvari enak namen.

48. Predložitveno sodišče o taki opredelitvi dvomi zlasti zato, ker ima navedeni dodatek značilnosti, podobne značilnostim dajatev, naštetih v členu 10 Uredbe št. 1408/71, ki se dodelijo v obliki dolgoročnih ali enotnih dajatev, ki se navezujejo na stalne pogoje.

16 — Sodba z dne 18. oktobra 2007 (C-299/05, EU:C:2007:608, točka 68).

17 — Sodba z dne 6. oktobra 1982 (283/81, EU:C:1982:335, točka 21).

18 — Glej zlasti sodbi z dne 6. oktobra 1982, Cilfit in drugi (283/81, EU:C:1982:335, točka 21), in z dne 1. oktobra 2015, Doc Generici (C-452/14, EU:C:2015:644, točka 43 in navedena sodna praksa).

19 — Sodišče v sodbi z dne 27. marca 1963, Da Costa in drugi (od 28/62 do 30/62, EU:C:1963:6), na katero se je sklicevala vlada Združenega kraljestva, potem ko je ugotovilo, da je v predhodni sodbi že odločilo o vprašanju, enakem vprašanju za predhodno odločanje, ki mu je bilo predloženo, ni odločilo, da to vprašanje ni dopustno, ampak je nacionalno sodišče napotilo na to sodbo.

20 — Glej sodbi z dne 6. oktobra 1982, Cilfit in drugi (283/81, EU:C:1982:335, točka 15), in z dne 17. julija 2014, Torresi (C-58/13 in C-59/13, EU:C:2014:2088, točka 32).

21 — Sodba z dne 17. julija 2014, Torresi (C-58/13 in C-59/13, EU:C:2014:2088, točka 32 in navedena sodna praksa).

22 — Glej v tem smislu sodbo z dne 18. julija 2006, De Cuyper (C-406/04, EU:C:2006:491, točka 27).

23 — Sodba z dne 18. oktobra 2007 (C-299/05, EU:C:2007:608, točke od 66 do 68).

49. Zastopnik L. Tolley sicer poudarja, da v okviru spora o glavni stvari ni izpodbijal opredelitve dela DPI za nego kot dajatev za bolezen, vendar hkrati navaja nekaj trditev, s katerimi je mogoče utemeljiti opredelitev tega dela DPI kot invalidsko dajatev v smislu člena 4(1)(b) te uredbe. Zlasti naj bi bilo mogoče tak pristop podkrepiti s sodbo Stewart,[24] v kateri je Sodišče poudarilo začasnost dajatev za bolezen. Zastopnik L. Tolley poleg tega še navaja, da se je zadeva, v kateri je bila izrečena sodba Komisija/Parlament in Svet,[25] nanašala na ločnico med dajatvami socialne varnosti in posebnimi dajatvami, za katere se ne plačujejo prispevki. Sodišču naj torej v tej sodbi ne bi bilo treba razlikovati med dajatvami za bolezen in invalidskimi dajatvami.

50. Vendar menim, da z navedenimi pomisleki ni mogoče utemeljiti morebitnega odmika Sodišča od opredelitve dela DPI za nego, ki jo je izoblikovalo v tej sodbi.

51. Prvič, iz sodbe Stewart[26] sicer res izhaja, da dajatve za bolezen na splošno pokrivajo tveganje, povezano z bolezenskim stanjem, ki povzroči začasno prekinitev dejavnosti neke osebe, medtem ko invalidske dajatve pokrivajo tveganje za nesposobnost, kadar je verjetno, da bo ta nesposobnost dolgoročna ali trajna.

52. Vendar taka ugotovitev še ne pomeni, da je mogoče obdobje, ki naj bi ga zadevna dajatev pokrivala, uporabiti kot odločilno merilo za njeno opredelitev. V zvezi s tem je Sodišče v sodbi Komisija/Parlament in Svet[27] zanikalo upoštevnost takega merila, saj trajanje nesposobnosti, ki ga pokriva invalidski dodatek – ki ga je opredelilo kot dajatev za bolezen – ne more spremeniti namena tega dodatka.

53. Enako je Sodišče v sodbi da Silva Martins[28] navedlo, da se „drugače od dajatev za bolezen *strictu sensu* dajatve v zvezi s tveganjem potrebe po pomoči in postrežbi, ki so načeloma dolgotrajne, načeloma ne izplačujejo le kratek čas“. Kljub temu pa je menilo, da imajo zadnjenavedene dajatve zato sicer res lahko nekatere skupne značilnosti z invalidskimi dajatvami ali dajatvami za starost, vendar zaradi trajnosti dodatka za nego še ni mogoče podvomiti o tem, da ga je treba opredeliti kot dajatev za bolezen.[29]

54. Drugič, Sodišče v sodbi Komisija/Parlament in Svet[30] sicer ni izrecno preučilo razlike med dajatvami za bolezen in invalidskimi dajatvami, se je pa v zvezi s tem izreklo v sodbi Molenaar.[31] V njej je dodatek za nego, ki je predviden kot dolgoročen, opredelilo kot dajatev za bolezen, zlasti ker je njegov namen na splošno izboljšati življenjski standard oseb, ki potrebujejo nego, na podlagi izravnave presežnih stroškov, ki tem osebam nastanejo zaradi položaja, v katerem so se znašle.[32] Sodišče je na isti podlagi tako opredelilo tudi primerljive dajatve, zlasti v sodbah Jauch[33] in Hosse[34]. Enak namen ima tudi del DPI za nego.

24 — Sodba z dne 21. julija 2011 (C-503/09, EU:C:2011:500, točka 37).

25 — Sodba z dne 18. oktobra 2007 (C-299/05, EU:C:2007:608).

26 — Sodba z dne 21. julija 2011 (C-503/09, EU:C:2011:500, točki 37 in 38).

27 — Sodba z dne 18. oktobra 2007, (C-299/05, EU:C:2007:608, točka 63). Ta presoja se je nanašala na švedski invalidski dodatek, v zvezi s katerim je bila prav tako vložena ničnostna tožba, na podlagi katere je bila izrečena ta sodba.

28 — Sodba z dne 30. junija 2011 (C-388/09, EU:C:2011:439, točka 48).

29 — Sodba z dne 30. junija 2011, da Silva Martins (C-388/09, EU:C:2011:439, točka 48).

30 — Sodba z dne 18. oktobra 2007 (C-299/05, EU:C:2007:608).

31 — Sodba z dne 5. marca 1998 (C-160/96, EU:C:1998:84).

32 — Sodba z dne 5. marca 1998, Molenaar (C-160/96, EU:C:1998:84, točke od 22 do 25). Glej tudi sodbo z dne 8. julija 2004, Gaumain-Cerri in Barth (C-502/01 in C-31/02, EU:C:2004:413, točki 19 in 20).

33 — Sodba z dne 8. marca 2001 (C-215/99, EU:C:2001:139, točka 28).

34 — Sodba z dne 21. februarja 2006 (C-286/03, EU:C:2006:125, točka 48). Glej v tem smislu tudi sodbi z dne 18. oktobra 2007, Komisija/Parlament in Svet (C-299/05, EU:C:2007:608, točka 61), in z dne 30. junija 2011, da Silva Martins (C-388/09, EU:C:2011:439, točke od 43 do 48).

55. Ker poleg tega Uredba št. 1408/71 ne vsebuje določb, ki bi posebej obravnavale dajatve v zvezi s tveganjem potrebe po negi, menim, da ima odločitev Sodišča, da te dajatve opredeli kot dajatve za bolezen, tudi če se izplačujejo dolgoročno, nekatere prednosti z vidika pravne varnosti in preglednosti.

56. Naj v zvezi s tem poudarim, da nacionalne zakonodaje držav članic določajo zelo raznovrstne dajatve za nego, pri čemer imajo nekatere podobne značilnosti kot invalidske dajatve, druge pa so bolj podobne dajatvam za starost ali družinskim dajatvam. Če bi torej vsako posamezno dajatev za nego od primera do primera razvrščali na točno določeno področje socialne varnosti, s tem ne bi le tvegali otežitve izvajanja postopka opredelitve takih dajatev, ampak tudi izid tega postopka ne bi bil predvidljiv, kar bi negativno vplivalo na pravno varnost.[35]

57. Torej menim, da je del DPI za nego dajatev za bolezen. Zato ne spada na stvarno področje uporabe člena 10 Uredbe št. 1408/71 in ga torej ni mogoče izvoziti na tej podlagi.

D – *Določitev prava, ki se uporablja (drugo vprašanje)*

1. Uvodne ugotovitve

58. Z drugim vprašanjem želi predložitveno sodišče v bistvu razjasniti, katera nacionalna zakonodaja je v skladu s kolizijskimi pravili iz člena 13(2) Uredbe št. 1408/71 veljala za L. Tolley v obdobju nastanka dejstev iz spora o glavni stvari. Natančneje, to sodišče sprašuje, ali je za zadevno osebo prenehala veljati zakonodaja Združenega kraljestva v smislu člena 13(2)(f) te uredbe, potem ko je stalno prebivališče prenesla v Španijo, in ali je zanjo torej veljala španska zakonodaja.

59. Menim, da je treba najprej pojasniti posledice, ki jih bo imel odgovor Sodišča na to vprašanje.

60. Prvič, če bi se za L. Tolley še naprej uporabljala zakonodaja Združenega kraljestva, se kolizijsko pravilo iz člena 13(2)(f) navedene uredbe ne bi uporabljalo. Torej bi bilo treba šteti, da je za zadevno osebo še naprej veljala ta zakonodaja na podlagi enega od kolizijskih pravil iz člena 13(2), od (a) do (e), iste uredbe.[36] Zato bi bilo Združeno kraljestvo nesporno „pristojna država“ v smislu člena 22(1)(b) iste uredbe. Kot pristojna država bi moralo L. Tolley po tem, ko je prenesla stalno prebivališče v Španijo (če bi v ta namen pridobila odobritev – k temu se bom še vrnil), še naprej izplačevati del DPI za nego.

61. Drugič, če bi za L. Tolley prenehala veljati zakonodaja Združenega kraljestva, bi se zanjo na podlagi člena 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71 uporabljal španski sistem socialne varnosti. Dalje bi bilo treba še opredeliti, ali iz tega izhaja, da Združeno kraljestvo ni več „pristojna država“ v smislu člena 22(1)(b) te uredbe – in se torej zadevna oseba ne bi mogla več sklicevati na ta člen – ali pa se lahko ta določba kljub vsemu še naprej uporablja, saj Združeno kraljestvo ostaja „pristojna država“ v smislu te določbe, ker se je njegova zakonodaja uporabljala v času vloge za dajatev, katere izvoz se zahteva.

62. Sicer ni niti v predložitveni odločbi niti v stališčih, predloženih Sodišču, navedeno, ali je špansko pravo v obdobju nastanka dejstev iz spora o glavni stvari določalo dajatve, ki bi se nanašale na tveganje, pokrito z delom DPI za nego.[37]

35 — Glej v tem smislu Jorens, Y., in drugi, „Coordination of Long-term Care Benefits – current situation and future prospects“, Think Tank Report 2011, *Training and Reporting on European Social Security*, na voljo na http://www.tress-network.org/EUROPEAN%20RESOURCES/EUROPEANREPORT/trESSIII_ThinkTankReport-LTC_20111026FINAL_amendmentsEC-FINAL.pdf, str. 41 in 42.

36 — V predložitveni odločbi ni navedeno, iz katerega naslova je L. Tolley v preteklosti plačevala prispevke za socialno varnost.

37 — Po mojih informacijah se je v španskem pravu začel postopno uvajati mehanizem za prevzem stroškov nege šele od 1. januarja 2007, in sicer z zakonom št. 39/2006 z dne 14. decembra 2006 o spodbujanju individualne avtonomije in pomoči osebam, ki potrebujejo nego (BOE št. 299 z dne 15. decembra 2006, str. 44142). Vendar je za dokončno presojo tega vprašanja pristojno predložitveno sodišče.

2. Pojem „zakonodaja“ v smislu člena 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71

63. Predložitveno sodišče ima pomisleke glede tega, ali „zakonodaja“ v smislu člena 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71 pomeni vso zakonodajo s področja socialne varnosti ali le tisto v zvezi z dajatvijo, katere dodelitev se predlaga. V zvezi s tem zlasti sprašuje, ali je v okoliščinah spora o glavni stvari ohranitev morebitne pravice do prihodnjega prejemanja pokojnine v breme nosilca Združenega kraljestva ovira za to, da bi se sklenilo, da se je za L. Tolley zakonodaja te države članice prenehala uporabljati v smislu te določbe.

64. V zvezi s tem menim, da je že na začetku koristno razlikovati med vprašanjem opredelitve zakonodaje, ki se uporablja, in vprašanjem ohranitve pridobljenih pravic. [38]

65. Opredelitev zakonodaje ene od držav članic (tako imenovane pristojne države ali države zavarovanja) za zakonodajo, ki se uporablja, pomeni, da se za zadevno zaposleno oziroma samozaposleno osebo uporablja sistem socialne varnosti te države članice. Odvisno od primera bo ta oseba v ta sistem vplačevala prispevke za socialno varnost in/ali prejemala dajatve, če se uresniči katero od tveganj, ki jih ta pokriva. Po načelu uporabe ene zakonodaje, kot je določeno v členu 13(1) Uredbe št. 1408/71, za vsako zaposleno oziroma samozaposleno osebo velja ena – in samo ena – [39] nacionalna zakonodaja s področja socialne varnosti. S tega vidika je namen člena 13(2) te uredbe, prvič, preprečiti hkratno uporabo več nacionalnih zakonodaj in zaplete, ki jih to povzroči, in drugič, preprečiti, da bi zaposlena ali samozaposlena oseba ostala brez varstva na področju socialne varnosti, ker ne bi bilo zakonodaje, ki bi se lahko uporabila zanjo. [40]

66. Ohranitev pridobljenih pravic se v bistvu nanaša na ohranitev upravičenosti do dajatve socialne varnosti po prenosu stalnega prebivališča zaposlene ali samozaposlene osebe v državo članico, ki ni država, po katere zakonodaji je pridobila (ali pridobiva) pravico do take dajatve. [41]

67. Namen več določb Uredbe št. 1408/71 je tako zagotoviti, da se pridobljene pravice ali pravice, ki se pridobivajo, ohranijo, tudi ko se za zaposleno ali samozaposleno osebo – potem ko prenese stalno prebivališče – začne uporabljati druga zakonodaja. Natančneje, člen 10 te uredbe določa ohranitev zlasti denarnih dajatev za invalidnost in starost. Kar zadeva dajatve za bolezen, menim, da člena 19 in 22(1)(b) navedene uredbe prav tako določata tako pravico. [42]

68. Zaposlena ali samozaposlena oseba je torej lahko zavarovana v sistemu socialne varnosti ene države članice, hkrati pa od druge države članice, v kateri ni zavarovana, prejema določeno dajatev na podlagi pravic, ki jih je pred tem pridobila v zadnjenavedeni državi članici. Tudi če sistem socialne varnosti države članice zavarovanja zagotavlja zavarovanje za tveganje, ki ga pokriva ta dajatev, pravila za preprečevanje prekrivanja, določena s pravom Unije in nacionalnimi zakonodajami, preprečujejo prejemanje več dajatev iste vrste, ki se nanašajo na isto zavarovalno obdobje. [43]

38 — Glej v tem smislu sodbi z dne 12. junija 1986, Ten Holder (302/84, EU:C:1986:242, točka 22), in z dne 10. julija 1986, Luijten (60/85, EU:C:1986:307, točka 15).

39 — Vendar ima vsaka država možnost, da pod nekaterimi pogoji dodeli dajatve socialne varnosti delavcem, zavarovanim v sistemu socialne varnosti druge države članice (glej zlasti sodbe z ne 20. maja 2008, Bosmann (C-352/06, EU:C:2008:290, točka 31); z dne 12. junija 2012, Hudzinski in Wawrzyniak (C-611/10 in C-612/10, EU:C:2012:339, točka 68), in z dne 11. septembra 2014, B. (C-394/13, EU:C:2014:2199, točka 28)). Poleg tega načelo uporabe ene zakonodaje ne nasprotuje temu, da delavec, čeprav je obvezno zavarovan v sistemu socialne varnosti države stalnega prebivališča, ostane prostovoljno zavarovan v sistemu države članice zadnje zaposlitve za področja, za katera mu je obvezno zavarovanje prenehalo (sodba z dne 7. julija 2005, van Pommeren-Bourgondiën (C-227/03, EU:C:2005:431, točke od 36 do 38)).

40 — Glej zlasti sodbo z dne 7. julija 2005, van Pommeren-Bourgondiën (C-227/03, EU:C:2005:431, točka 34 in navedena sodna praksa).

41 — Tipičen je zlasti primer osebe, ki dela v eni od držav članic (ali zaporedoma v več državah članicah) in tam pridobi pravice do pokojnine, ki jih ohrani po prenosu stalnega prebivališča v drugo državo članico. Člen 17a Uredbe št. 1408/71 se nanaša na tak primer, saj se uporablja za osebe, za katere sicer velja zakonodaja države članice njihovega stalnega prebivališča, vendar hkrati prejemajo pokojnino na podlagi zakonodaje druge države članice.

42 — Glej v tem smislu sklepne predloge generalnega pravobranilca F. G. Jacobsa v zadevi Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1997:613, točka 65) in sklepne predloge generalnega pravobranilca P. Cruza Villalóna v zadevi Stewart (C-503/09, EU:C:2011:159, točka 47).

43 — Glej zlasti člene 12, 46a, 46b, 46c in 76 Uredbe št. 1408/71 ter člene od 7 do 10a Uredbe Sveta (EGS) št. 574/72 z dne 21. marca 1972 o določitvi postopka za izvajanje Uredbe (EGS) št. 1408/71 (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 5, zvezek 1, str. 83).

69. Zakonodajalec je pozneje v zvezi s tem odpravil kakršno koli dvoumnost s sprejetjem Uredbe št. 883/2004, katere člen 11(3)(e), ki v bistvu povzema člen 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71, izrecno določa, da z njim vzpostavljeno kolizijsko pravilo velja „brez poseganja v druge določbe te uredbe, ki [zadevnim osebam] jamčijo dajatve po zakonodaji ene ali več drugih držav članic“.

70. Glede na navedeno menim, da se zakonodaja države članice za zaposleno ali samozaposleno osebo „preneha uporabljati“ v smislu člena 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71, ko ta oseba preneha biti zavarovana v sistemu socialne varnosti te države članice, ne glede na to, ali ohrani pridobljene pravice ali pravice, ki jih pridobiva iz tega sistema. [44]

71. Torej dejstvo, da je L. Tolley v Združenem kraljestvu ostala zavarovana za tveganje, povezano s starostjo, še ni ovira za to, da se je pravo te države članice zanjo prenehalo uporabljati v smislu člena 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71.

3. Datum, od katerega se je za L. Tolley prenehalo uporabljati pravo Združenega kraljestva

72. V skladu s členom 10b Uredbe št. 574/72 datum in pogoje, pod katerimi se zakonodaja države članice preneha uporabljati, določi ta država članica. [45]

73. V Prilogi VI (razdelek „Združeno kraljestvo“, točka 19) k Uredbi št. 1408/71 je v bistvu določeno, da se zakonodaja te države članice za neko osebo preneha uporabljati v smislu člena 13(2)(f) te uredbe ob koncu zadnjega od dni, na katere se zgodijo dogodki, navedeni v tej točki.

74. Vlada Združenega kraljestva meni, da se je v skladu s točko 19(a) za L. Tolley ta zakonodaja prenehala uporabljati na dan, ki je sledil dnevu prenosa njenega stalnega prebivališča v Španijo (torej v letu 2002).

75. Nasprotno pa zastopnik L. Tolley trdi, da se v skladu z navedeno točko 19(c)(i) datum prenehanja uporabe zakonodaje Združenega kraljestva ujema z dnevom, ki je sledil zadnjemu dnevu obdobja prejemanja dela DPI za nego, ki se je začelo pred prenosom njenega stalnega prebivališča (torej v letu 2007). V zvezi s tem navaja, da je zadevna oseba med letoma 2002 in 2007 še naprej prejemala ta dodatek, čeprav je minister naknadno menil, da na podlagi zakonodaje Združenega kraljestva ni več upravičena do njega.

76. Podobno kot Komisija menim, da mora glede na to, da se datum in pogoji prenehanja uporabe zakonodaje države članice za neko osebo določijo v nacionalnem pravu te države članice, predložitveno sodišče opredeliti, ali je položaj L. Tolley urejen s točko 19(a) ali točko 19(c)(i) razdelka „Združeno kraljestvo“ Priloge VI k Uredbi št. 1408/71.

44 — Kot je navedel generalni pravobranilec F. G. Jacobs v sklepnih predlogih v zadevi Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1997:613, točka 54), „ni nujno – niti običajno – da dejstvo, da se zakonodaja [države članice zadnje zaposlitve osebe] preneha uporabljati, pomeni, da ta oseba hkrati izgubi pravico do ohranitve [dajatve, do katere je bila upravičena v tej državi]“.

45 — Glej v tem smislu sodbo z dne 3. maja 2001, Komisija/Belgija (C-347/98, EU:C:2001:236, točka 31).

E – *Ohranitev upravičenosti do dela DPI za nego na podlagi člena 19(1) in/ali člena 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71 (tretje vprašanje)*

1. Uvodne ugotovitve

77. S tretjim vprašanjem predložitveno sodišče v bistvu sprašuje, ali je imela L. Tolley – čeprav se je zanjo po prenosu stalnega prebivališča prenehala uporabljati zakonodaja Združenega kraljestva v smislu člena 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71 – kljub temu pravico do nadaljnjega prejemanja dela DPI za nego na podlagi člena 19(1) in/ali člena 22(1)(b) te uredbe.[46]

78. Vlada Združenega kraljestva, norveška vlada in Komisija trdijo, da položaj zadevne osebe ne spada na področje uporabe teh določb, kar utemeljujejo zlasti z navedenima trditvama:

— prvič, vlada Združenega kraljestva in Komisija trdita, da L. Tolley ni imela statusa zaposlene oziroma samozaposlene osebe v smislu teh določb, ki naj bi se nanašali le na osebe, ki v času vloge za ohranitev upravičenosti do zadevne dajatve opravljajo poklicno dejavnost, in

— drugič, vlada Združenega kraljestva in norveška vlada menita, da Združeno kraljestvo ni „pristojna država“ v smislu navedenih določb.[47] Ta pojem naj bi se nanašal na državo članico, katere zakonodaja se uporablja na podlagi kolizijskih pravil, določenih v členu 13(2) Uredbe št. 1408/71, v obdobju, za katero se zahteva ohranitev zadevne dajatve – torej po mnenju teh vlad na Španijo – ne pa na državo, katere zakonodaja se je uporabljala v času vloge za pridobitev te dajatve.

79. Če bi bilo treba ti trditvi zavrniti, bi bilo treba opredeliti, ali člen 19(1) in/ali člen 22(1)(b) te uredbe nasprotujeta temu, da država članica za ohranitev upravičenosti do dajatve za bolezen postavi pogoj glede stalnega prebivališča. Če bo odgovor pritrdilen, bo treba nato presoditi še o posledicah neobstoja predhodne odobritve prenosa stalnega prebivališča upravičenca do te dajatve.

80. Menim, da je pred analizo teh vprašanj koristno poudariti, da se v teh določbah brez razlikovanja obravnavajo dajatve za bolezen *strictu sensu* in dajatve za kritje tveganja potrebe po negi, ki se drugače kakor prvonavedene izplačujejo dolgoročno.[48] Pri razlagi teh določb se bosta torej na splošno upoštevali ti vrsti dajatev.

81. V pristojnosti zakonodajalca bi bilo, da bi – če bi bilo to potrebno – v Uredbo št. 1408/71 dodal določbe, ki bi dajatve za kritje tveganja potrebe po negi obravnavale posebej, če bi želel, da se za te dajatve uporablja posebna ureditev, zlasti ob upoštevanju z njimi povezanih finančnih vložkov.

2. Področji uporabe člena 19 oziroma člena 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71

82. Kot je ugotovilo Sodišče v sodbi von Chamier-Glisczinski,[49] se člena 19 in 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71 nanašata na različne položaje in torej sledita različnim ciljem.

46 — Sodišče se je v sodbi Silva Martins (sodba z dne 30. junija 2011 (C-388/09, EU:C:2011:439)) že izreklo o izvozljivosti dajatev za kritje tveganja potrebe po negi, ki jih je zadevna oseba začela prejemati v breme nosilca prve države članice, po prenosu njenega stalnega prebivališča v drugo državo članico. Vendar te problematike ni preučilo z vidika členov 19(1) ali 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71, ampak z vidika členov 27 in 28 te uredbe. Vendar zadnjenavedeni določbi, ki se uporabljata za „upokojence, upravičene do pokojnine“, ne zajemata položaja L. Tolley. Ta namreč ni bila upokojenka, upravičena do pokojnine, niti na podlagi prava Združenega kraljestva niti na podlagi španskega prava.

47 — Zdi se, da je Komisija na obravnavi prav tako zagovarjala to stališče (glej opombo 54 k tem sklepnim predlogom).

48 — Glej točko 53 teh sklepnih predlogov.

49 — Sodba z dne 16. julija 2009 (C-208/07, EU:C:2009:455, točka 46).

83. Člen 22(1)(b) te uredbe (katerega naslov vključuje navedbo „[v]rnitev ali prenos stalnega prebivališča v drugo državo članico med boleznijo ali materinstvom“) zadeva položaj osebe, ki prenese stalno prebivališče iz države članice, v kateri je začela prejemati dajatev za bolezen ali za materinstvo, v drugo državo članico. Ta določba kot pogoj za ohranitev te dajatve postavlja odobritev, ki jo izda pristojni nosilec v prvi državi članici.

84. Nasprotno pa člen 19 navedene uredbe (naslovljen „Stalno prebivališče v državi članici, ki ni pristojna država – Splošna pravila“) – ki ne določa takega pogoja – po mojem mnenju omogoča zgolj to, da je zaposlena ali samozaposlena oseba, ki v času vloge za tako dajatev stalno prebiva v državi članici, ki ni država, v kateri dela, do te dajatve upravičena v državi članici, v kateri stalno prebiva. [50]

85. Ta razlaga izhaja zlasti iz sistematičnega razumevanja iste uredbe. Če bi se namreč člen 19 te uredbe uporabljal tudi, ko je zaposlena ali samozaposlena oseba začela zadevno dajatev prejemati pred prenosom stalnega prebivališča – torej v položaju, ki ga ureja tudi člen 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71 – bi bil pogoju glede odobritve, določenem z zadnjenavedeno določbo, odvzet polni učinek.

86. Ker je L. Tolley začela del DPI za nego prejemati, ko je stalno prebivala v Združenem kraljestvu, je treba njen položaj preučiti z vidika člena 22(1)(b) te uredbe.

3. Pojem „zaposlena ali samozaposlena oseba“ v smislu člena 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71

87. S prvim delom tretjega vprašanja želi predložitveno sodišče izvedeti, ali ima oseba v položaju, v kakršnem je bila L. Tolley, status zaposlene ali samozaposlene osebe v smislu člena 22(1) Uredbe št. 1408/71 in ali torej spada na osebno področje uporabe te določbe.

88. Po mnenju zastopnika L. Tolley je obseg pojma zaposlene ali samozaposlene osebe enoten v vseh določbah te uredbe. Ker torej L. Tolley ustreza opredelitvi zaposlene ali samozaposlene osebe v smislu člena 1(a) navedene uredbe, jo je treba kot tako obravnavati tudi za namene uporabe člena 22(1) iste uredbe.

89. Nasprotno pa vlada Združenega kraljestva in Komisija trdita, da ima pojem zaposlene ali samozaposlene osebe v smislu členov od 19 do 22 Uredbe št. 1408/71 samostojen pomen. Ta pojem naj bi zajemal le zaposlene oziroma samozaposlene osebe, aktivne v času, ko želijo prejemati zadevne dajatve na podlagi ene od teh določb.

90. Menim, da je zadnjenavedena utemeljitev v nasprotju s sodbo Pierik, [51] iz katere izhaja, da namen napotila na zaposleno ali samozaposleno osebo iz člena 22(1)(b) navedene uredbe ni omejiti področje uporabe te določbe na aktivne zaposlene oziroma samozaposlene osebe v primerjavi z neaktivnimi.

91. Ker je poleg tega pojem zaposlene ali samozaposlene osebe opredeljen v členu 1(a) iste uredbe, menim, da je želel zakonodajalec, ko je ta izraz uporabil v drugih določbah Uredbe, z njim poimenovati osebe, zajete v to opredelitev. Nasprotno – kot je pripomnil zastopnik L. Tolley – je zakonodajalec, ko je želel napotiti posebej na aktivne zaposlene oziroma samozaposlene osebe, uporabil drugačno terminologijo. [52]

50 — V sodbi z dne 16. julija 2009, von Chamier-Glisczinski (C-208/07, EU:C:2009:455, točke od 44 do 46), se Sodišče sicer ni izreklo o ločnici med področjema uporabe člena 19(1) oziroma 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71, je pa menilo, da dejstvo, da je tožeča stranka stalno prebivališče prenesla iz Nemčije v Avstrijo, ko je že prejemala nemške dajatve za bolezen, katerih izvoz je zahtevala, govori v prid uporabe druge od teh določb.

51 — Sodba z dne 31. maja 1979 (182/78, EU:C:1979:142, točka 7). Sodišče v zvezi s tem ni vzpostavilo razlikovanja med tem, ali je zaposlena oziroma samozaposlena oseba dokončno ali začasno prenehala opravljati vsakršno poklicno dejavnost.

52 — Tako člen 13(2)(a) in (b) Uredbe št. 1408/71 napotuje na „osebo, zaposleno […]“ in „osebo, ki je samozaposlena“.

92. Torej menim, da ima L. Tolley, če ima status zaposlene ali samozaposlene osebe v smislu člena 1(a) te uredbe, ta status tudi v smislu člena 22(1)(b) navedene uredbe.

93. Tega sklepa ni mogoče omajati s trditvijo vlade Združenega kraljestva in norveške vlade ter Komisije, da bi bilo razlikovanje med, prvič, zaposlenimi ali samozaposlenimi osebami (katerih položaj je urejen s členi od 19 do 22 Uredbe št. 1408/71, ki spadajo v oddelek 2, poglavje 1, naslov III, te uredbe), in drugič, brezposelnimi osebami (na katere se nanaša člen 25 te uredbe, vključen v oddelek 3 tega poglavja) ob ves smisel, če bi se osebe, ki so dokončno prenehale opravljati poklicno dejavnost, obravnavale kot zaposlene ali samozaposlene osebe.

94. V zvezi s tem ugotavljam, da se za L. Tolley, če se ne bi obravnavala kot zaposlena ali samozaposlena oseba v smislu členov od 19 do 22 navedene uredbe, ne bi uporabljala nobena upoštevna določba poglavja 1, naslov III, iste uredbe. Ne bi je bilo namreč mogoče opredeliti kot vlagateljico zahtevka za pokojnino ali upokojenko v smislu oddelkov 4 in 5, poglavje 1, naslov III, Uredbe št. 1408/71. Menim, da je treba člene od 19 do 22 te uredbe uporabiti za položaje, ki niso urejeni s posebnimi določbami oddelkov od 3 do 5 tega poglavja. To velja kljub temu, da bi bil lahko zaradi take uporabe omogočen izvoz dajatve za bolezen v korist osebe v položaju, v kakršnem je bila L. Tolley, čeprav druge kategorije ekonomsko neaktivnih oseb do nje morda ne bi bile upravičene.

4. Pojem „pristojna država“ v smislu člena 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71

a) Predstavitev problematike

95. Da bi lahko preučili drugi del tretjega vprašanja, je treba v prvi fazi razjasniti pojem „pristojna država“ v smislu člena 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71 ter v ta namen pojasniti medsebojne vplive te določbe in člena 13(2)(f) te uredbe.

96. V tej zadevi se postavlja vprašanje, ali se v položaju, kot je tisti iz postopka v glavni stvari, pojem pristojne države v smislu člena 22(1)(b) navedene uredbe nanaša na državo, katere zakonodaja se uporablja po prenosu stalnega prebivališča zaposlene oziroma samozaposlene osebe, ali na državo, katere zakonodaja se je uporabljala, ko so bile pridobljene pravice do dajatev za bolezen.

97. Vlada Združenega kraljestva in norveška vlada zagovarjata prvo od navedenih možnosti. Ker bi bilo treba torej kot pristojno državo obravnavati Španijo,[53] naj se člen 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71, ki se nanaša položaj zaposlenih oziroma samozaposlenih oseb, ki stalno prebivajo v državi članici, ki ni pristojna država, ne bi uporabljal.[54]

98. Tak pristop bi navsezadnje pomenil, da člen 22(1)(b) te uredbe osebi, ki je prenehala opravljati vsakršno poklicno dejavnost, ne omogoča upravičenosti do dajatev za bolezen, pridobljenih v državi članici njene zadnje zaposlitve, po tem, ko stalno prebivališče prenese v drugo državo članico. Tako bi se člen 22(1)(b) te uredbe – ob upoštevanju člena 13(2)(f) iste uredbe – uporabljal le za zaposlene oziroma samozaposlene osebe, ki bi bile v času prenosa stalnega prebivališča aktivne.

99. Po drugi strani zastopnik L. Tolley zagovarja drugo od navedenih možnosti. Člen 13(1)(f) te uredbe naj torej ne bi vplival na pravico zaposlene oziroma samozaposlene osebe, ki je prenehala opravljati vsakršno poklicno dejavnost, da je še naprej upravičena do dajatev za bolezen, ki jih je začela prejemati v eni od držav članic, tudi po prenosu stalnega prebivališča v drugo državo članico.

53 — Po mnenju vlade Združenega kraljestva naj bi to veljalo od dneva po datumu, ko se je L. Tolley tam stalno naselila (glej točko 74 teh sklepnih predlogov).

54 — Zdi se, da je na obravnavi Komisija zagovarjala enak pristop, saj je trdila, da se člen 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71 nanaša le na ekonomsko aktivne osebe, za ekonomsko neaktivne osebe pa naj bi veljala zakonodaja države članice njihovega stalnega prebivališča.

100. V nadaljevanju bom pojasnil, zakaj se strinjam z zadnjenavedenim pristopom.

b) Jezikovna razlaga

101. Na podlagi povezanih določb člena 1, točki (o)(i) in (q), Uredbe št. 1408/71 je „pristojna država“ zlasti država članica, v kateri je nosilec, pri katerem je zaposlena oziroma samozaposlena oseba zavarovana „v času vloge za dajatev“.[55]

102. Na podlagi te opredelitve menim, da je „pristojna država“, na katero napotuje člen 22(1)(b) te uredbe, država, ki je bila na podlagi določb naslova II pristojna *v obdobju pridobitve pravice* do dajatev, katerih izvoz se zahteva. V obravnavani zadevi je to torej Združeno kraljestvo, saj je L. Tolley tam vložila vlogo za pridobitev zadevne dajatve več let pred prenosom stalnega prebivališča v Španijo.

103. Naj v podkrepitev tej razlagi še dodam, prvič, da se primerljiv časovni vidik uporablja tudi v zvezi s pojmom „pristojna država“ v kontekstu neke druge določbe navedene uredbe, to je člena 71(1)(a) te uredbe.[56] Kot izhaja iz sodbe Adanez-Vega,[57] se ta pojem nanaša na državo, pristojno *v obdobju zadnje zaposlitve* zadevne osebe.

104. Dalje še menim, da Priloga VI (razdelek „Združeno kraljestvo“, točka 20) k Uredbi št. 1408/71 prav ob upoštevanju tega vidika določa, da „[d]ejstvo, da je za osebo začela veljati zakonodaja druge države članice v skladu s člen[om] 13(2)(f) [te] uredbe, […] ne preprečuje“, med drugim, „da bi zanjo Združeno kraljestvo kot pristojna država uporabljalo določbe v zvezi z zaposlenimi ali samozaposlenimi osebami iz [n]aslova III, poglavje 1 [v zvezi z dajatvami za bolezen in materinstvo] […], če [ta oseba] v te namene ostane zaposlena ali samozaposlena oseba in če je bila nazadnje zavarovana po zakonodaji Združenega kraljestva“.

105. Iz te točke je razvidno, da Združeno kraljestvo dopušča možnost, da ostane pristojna država v smislu določb naslova III, poglavje 1, Uredbe št. 1408/71, tudi če se za zaposleno oziroma samozaposleno osebo zakonodaja te države članice preneha uporabljati v smislu člena 13(2)(f) te uredbe. Menim, da iz te točke izhaja ugotovitev, da ta določba ne preprečuje uporabe določb naslova III navedene uredbe v zvezi z ohranitvijo pridobljenih pravic, med katerimi je tudi člen 22(1)(b).

106. Nazadnje, ohranitev upravičenosti do denarne dajatve za bolezen, ki jo upravičenec prejema od ene od držav članic, tudi ko prenos njegovega stalnega prebivališča v drugo državo članico povzroči spremembo zakonodaje, ki se uporablja, se ujema s položajem, ki je prevladal s sprejetjem Uredbe št. 883/2004. Ta uredba namreč ne vsebuje nobene posebne določbe o ohranitvi upravičenosti do dajatev za bolezen, podobne členu 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71. Nasprotno pa v členu 7 vsebuje določbo o odstopu od pravil glede stalnega prebivališča, ki se nanaša na vse denarne dajatve socialne varnosti (in ne več le na tiste, naštete v členu 10 Uredbe št. 1408/71).

55 — Napoteno je tudi na državo članico „nosilca, od katerega je oseba upravičena ali bi bila upravičena prejemati dajatve, če bi […] stalno prebival[a] na ozemlju države članice, na katerem se ta nosilec nahaja“.

56 — Člen 71(1)(a) Uredbe št. 1408/71 v bistvu določa, da brezposelnemu obmejnemu delavcu, ki stalno prebiva na ozemlju „države članice, ki ni pristojna država“, dajatve za brezposelnost zagotavlja ali pristojni nosilec (če je delno ali občasno brezposeln) ali nosilec države njenega stalnega prebivališča (če je popolnoma brezposeln).

57 — Sodba z dne 11. novembra 2004 (C-372/02, EU:C:2004:705, točka 29).

107. Poleg tega v nasprotju s trditvijo vlade Združenega kraljestva sodba Kuusijärvi[58] ne nasprotuje tej razlagi. Sodišče se namreč po tem, ko je dajatev iz zadeve, v kateri je bila izrečena ta sodba, opredelilo kot družinsko dajatev (in ne dajatev za bolezen), ni izreklo o razlagi člena 22(1)(b), ampak o razlagi členov 73 in 74 Uredbe št. 1408/71.[59] Ti določbi pa se ne nanašata na ohranitev upravičenosti do dajatve, ki jo je zaposlena oziroma samozaposlena oseba začela prejemati pred prenosom stalnega prebivališča.[60]

c) Teleološka razlaga

108. Zgoraj navedena jezikovna razlaga je podkrepljena s teleološko razlago člena 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71.

109. Preden je bil z Uredbo (EGS) št. 2195/91[61] v Uredbo št. 1408/71 vstavljen člen 13(2)(f), je Sodišče v sodbi Ten Holder[62] odločilo, da – če z nobeno določbo ni posebej opredeljena zakonodaja, ki se uporablja za zaposlene oziroma samozaposlene osebe, ki prenehajo opravljati poklicno dejavnost v eni od držav članic in v drugo državo članico ne gredo delat – za te osebe na podlagi člena 13(2)(a) iste uredbe še naprej velja zakonodaja države članice njihove zadnje zaposlitve.

110. Sodišče je zatem ta sklep omejilo na primere, v katerih je zaposlena oziroma samozaposlena oseba poklicno dejavnost prenehala opravljati le začasno.[63] Zato se za položaj, v katerem je oseba dokončno prenehala delati, ni uporabljalo več nobeno kolizijsko pravilo iz naslova II Uredbe št. 1408/71.[64]

111. Zakonodajalec je želel z vstavitvijo člena 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71 zapolniti praznino, ki je nastala zaradi te sodne prakse.[65] Zato je sklenil, da se za zaposleno oziroma samozaposleno osebo, ki je – dokončno ali začasno[66] – prenehala opravljati vsakršno poklicno dejavnost, uporablja pravo države članice njenega stalnega prebivališča.

112. Če bi se ta država štela za pristojno državo v smislu člena 22(1)(b) te uredbe, taka oseba ne bi več spadala na področje uporabe te določbe. V tem primeru namreč že po opredelitvi ne bi stalno prebivala v „državi članici, ki ni pristojna država“.[67]

113. Na prvem mestu dvomim, da je zakonodajalec želel doseči tak učinek, saj bi bil ta v nasprotju z načelom ohranitve pridobljenih pravic, določenim z Uredbo št. 1408/71.[68] Poleg tega nič v besedilu te uredbe niti v pripravljalnem gradivu ne kaže na to, da bi želel z vstavitvijo člena 13(2)(f) navedene uredbe onemogočiti uporabo člena 22(1)(b) iste uredbe za položaj neaktivnih zaposlenih oziroma nezaposlenih oseb.

58 — Sodba z dne 11. junija 1998 (C-275/96, EU:C:1998:279).

59 — Sodba z dne 11. junija 1998, Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1998:279, točka 71).

60 — Poleg tega člen 73 Uredbe št. 1408/71 ne napotuje na „pristojno državo“, ampak na zakonodajo države članice, ki velja za zaposleno oziroma samozaposleno osebo.

61 — Uredba Sveta z dne 25. junija 1991 o spremembi Uredbe št. 1408/71 in Uredbe št. 574/72 (UL 1991, L 206, str. 2).

62 — Sodba z dne 12. junija 1986 (302/84, EU:C:1986:242, točka 15).

63 — Glej sodbe z dne 21. februarja 1991, Noij (C-140/88, EU:C:1991:64, točki 9 in 10); z dne 21. februarja 1991, Daalmeijer (C-245/88, EU:C:1991:66, točki 12 in 13), in z dne 10. marca 1992, Twomey (C-215/90, EU:C:1992:117, točka 10).

64 — V takih okoliščinah določbe naslovov II in III Uredbe št. 1408/71 niso nasprotovale temu, da za osebo v takem položaju velja pravo države članice, v kateri stalno prebiva (glej sodbo z dne 21. februarja 1991, Noij (C-140/88, EU:C:1991:64, točka 15)).

65 — Glej tretjo uvodno izjavo Uredbe št. 2195/91.

66 — Glej sodbo z dne 11. junija 1998, Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1998:279, točka 40).

67 — Prav tako zaposlena ali samozaposlena oseba, ki bi utrpela nesrečo pri delu ali zbolela za poklicno boleznijo v eni od držav članic, po prenehanju opravljanja poklicne dejavnosti in prenosu stalnega prebivališča v drugo državo članico ne bi bila več upravičen do dajatev s področja nesreč pri delu in poklicnih bolezni, ki jih zagotavlja prva država članica na podlagi člena 55(1)(b) Uredbe št. 1408/71. Ta določba se namreč podobno kot člen 22(1)(b) te uredbe nanaša na zaposleno oziroma samozaposleno osebo, „ki [mu] po tem, ko je postala upravičena do storitev v breme pristojnega nosilca, ta nosilec odobri vrnitev na ozemlje države članice, v kateri ima stalno prebivališče, ali prenos stalnega prebivališča na ozemlje druge države članice“.

68 — Glej šesto uvodno izjavo Uredbe št. 1408/71.

114. Na drugem mestu, če bi bil upravičenec do denarne dajatve za bolezen za to dajatev prikrajšan, takoj ko bi prenesel stalno prebivališče v drugo državo članico, bi mu bil ta prenos stalnega prebivališča *de facto* onemogočen, razen če bi prekinil zdravljenje. Menim, da bi bila taka posledica v nasprotju s ciljem spodbujanja mobilnosti zaposlenih oziroma samozaposlenih oseb, zastavljenim z isto uredbo in členom 48 PDEU. [69]

115. Na tretjem mestu menim, da je razlaga, ki jo zagovarjam, v skladu z drugimi določbami Uredbe št. 1408/71, ki kažejo na željo zakonodajalca, da prepreči, da bi stroški nekaterih dajatev za bolezen bremenili državo članico stalnega prebivališča osebe, ki v tej državi ni nikoli delala. Zlasti člen 28(1) te uredbe določa, da upokojenec, ki je upravičen do pokojnine po zakonodaji ene države članice in ki nima pravice do dajatev za bolezen po zakonodaji države članice, v kateri stalno prebiva, kljub temu prejema te dajatve v breme nosilca prve države članice, če bi bil do njih upravičen, če bi imel stalno prebivališče v tej državi.

d) Predlog

116. Glede na vse navedeno menim, da je pristojna država v smislu člena 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71 država članica, po katere zakonodaji je bila pridobljena pravica, katere ohranitev se zahteva na podlagi te določbe. Tudi če bi se torej zakonodaja Združenega kraljestva za L. Tolley po prenosu njenega stalnega prebivališča prenehala uporabljati, tako da bi zanjo na podlagi člena 13(2)(f) te uredbe veljala španska zakonodaja, bi Združeno kraljestvo ostalo pristojna država v smislu člena 22(1)(b) navedene uredbe, kar zadeva ohranitev upravičenosti do dela DPI za nego.

5. Nezakonitost pogojev glede stalnega prebivališča

117. Za odgovor na drugi del tretjega vprašanja, je treba v drugi fazi opredeliti, ali člen 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71 nasprotuje pogoju glede stalnega prebivališča, ki ga določa zakonodaja Združenega kraljestva.

118. V zvezi s tem vlada Združenega kraljestva trdi, da iz te določbe – tudi če bi bilo Združeno kraljestvo v skladu z njo opredeljeno kot pristojna država – izhaja, da se ta uporablja, le če zaposlena ali samozaposlena oseba izpolni pogoje, ki jih je ta država postavila za to, da ima pravico do dajatev. Združeno kraljestvo je za to pravico postavilo pogoj glede stalnega prebivališča, katerega zakonitost se izpodbija v sporu o glavni stvari.

119. Take trditve ni mogoče sprejeti. Kot je namreč pripomnil generalni pravobranilec F. G. Jacobs v sklepnih predlogih v zadevi Kuusijärvi, bi bila pravica, podeljena s členom 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71, „če bi jo lahko izničili s pogojem glede stalnega prebivališča, postavljenim z nacionalno zakonodajo, popolnoma brezpredmetna“. [70]

120. Kljub temu pa menim, da pravo Unije pristojni državi v smislu te določbe ne preprečuje, da ponovno presodi – če je to določeno z njenim nacionalnim pravom – pravico do dajatve ali njen znesek glede na dejavnike, kot je življenjski standard v državi stalnega prebivališča ali sprememba potreb zadevne osebe. Ne sme pa, nasprotno, te osebe prikrajšati za tako pravico zgolj zato, ker stalno prebiva v drugi državi članici.

69 — Glej prvo in drugo uvodno izjavo Uredbe št. 1408/71.

70 — Sklepni predlogi v zadevi Kuusijärvi (C-275/96, EU:C:1997:613, točka 65). V nasprotju s trditvami vlade Združenega kraljestva Sodišče ni zavrnilo takega pristopa (glej točko 107 teh sklepnih predlogov). Glej po analogiji tudi sodbo z dne 30. junija 1966, Vaassen-Göbbels (61/65, EU:C:1966:39, str. 399), in sklepne predloge generalnega pravobranilca M. Darmona v zadevi Newton (C-356/89, EU:C:1991:98, točka 23).

6. Posledice neobstoja odobritve

121. Člen 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71 določa, da ima upravičenec do denarne dajatve za bolezen pravico do njene ohranitve po prenosu stalnega prebivališča, le če mu je pristojni nosilec ta prenos odobril. Iz predložitvene odločbe izhaja, da L. Tolley za tako odobritev ni zaprosila in je torej, *a fortiori*, od pristojnega nosilca v Združenem kraljestvu tudi ni dobila. Vendar predložitveno sodišče meni, da bi jo, če bi vložila prošnjo, morala dobiti.[71] S členom 22(2) te uredbe je bila namreč možnost, da se izdaja odobritve zavrne, omejena na predpostavki, ki nista vključevali položaja L. Tolley, in sicer, „če se ugotovi, da bi premestitev osebe škodovala njenemu zdravju ali ovirala njeno zdravljenje“.

122. Torej je treba še vedno v okviru analize drugega dela tretjega vprašanja v tretji fazi še presoditi, ali neobstoj odobritve preprečuje uporabo člena 22(1)(b) navedene uredbe, tudi če odobritve ne bi bilo mogoče zavrniti, če bi zadevna oseba zanjo zaprosila.

123. Uredba št. 1408/71 ne določa sankcije, ki bi jo bilo mogoče uporabiti, če zadevna oseba – čeprav nobena od okoliščin, ki pristojni državi članici omogočajo zavrnitev izdaje odobritve, ni izpolnjena – nima odobritve na upravni ravni.

124. V zvezi s tem menim, da je koristno nekoliko podrobneje preučiti cilje pogoja glede odobritve iz člena 22(1)(b) navedene uredbe. Člen 22(2) iste uredbe po mojem mnenju kaže na to, da je namen tega pogoja preprečiti, da bi država, ki je dolžna izplačevati dajatev, nosila nesorazmerno breme, če upravičenec do te dajatve odide v drugo državo članico, v kateri tvega, da se bo njegovo zdravstveno stanje poslabšalo, ali v kateri bi bilo lahko ogroženo izvajanje zdravljenja, s čimer bi se povečali stroški za prvo državo članico.[72]

125. Razlaga, po kateri bi imela zaposlena ali samozaposlena oseba, tudi če v ta namen ne bi pridobila odobritve, pravico do ohranitve upravičenosti do dajatve, če njena selitev ne ogroža njenega zdravstvenega stanja ali izvajanja zdravljenja, bi lahko ogrozila uresničitev takega cilja. Taka razlaga bi namreč zaposleno ali samozaposleno osebo lahko spodbudila k temu, da stalno prebivališče prenese, ne da bi zaprosila za odobritev ali ne da bi jo dobila. Naknadno bi se torej lahko izkazalo, da lahko ta prenos škoduje njenemu zdravstvenemu stanju ali zdravljenju.

126. V takih okoliščinah državam članicam na podlagi člena 22(1)(b) in (2), Uredbe št. 1408/71 ni mogoče naložiti obveznosti, da zaposleni ali samozaposleni osebi odobrijo ugodnosti iz člena 22(1)(b) te uredbe, če v ta namen ni bila pridobljena odobritev pred prenosom stalnega prebivališča delavca.[73]

71 — Na tej podlagi ugotavljam, da je Upper tribunal (drugostopenjsko sodišče) menilo, da je imela L. Tolley po prenosu stalnega prebivališča pravico izvoziti del DPI za nego, čeprav za to ni imela odobritve (Secretary of State for Work and Pensions proti LT (DLA) [2012] UKUT 282 (AAC), točki 88 in 89).

72 — Ta pomislek je še zlasti upravičen, ko je država, ki je dolžna zagotavljati zadevno dajatev (ki je torej pristojna država na podlagi člena 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71), hkrati država, ki je pristojna na podlagi kolizijskih pravil iz člena 13(2) te uredbe, in bo morala torej na splošno nositi stroške zdravstvenega zavarovanja v zvezi s poslabšanjem zdravstvenega stanja zadevne osebe. Vendar ga je treba upoštevati tudi v primeru, ko država, ki je dolžna zagotavljati to dajatev, na podlagi teh kolizijskih pravil ni več pristojna država. V takem primeru bo morala namreč država, ki je dolžna zagotavljati navedeno dajatev, to po potrebi izplačevati dalj časa na podlagi člena 22(1)(b) navedene uredbe.

73 — V zvezi s pogojem glede predhodne odobritve iz člena 22(1)(c) Uredbe št. 1408/71 glej po analogiji sodbo z dne 23. oktobra 2003, Inizan (C-56/01, EU:C:2003:578, točka 24).

127. Naj kljub temu opozorim, da Uredba št. 1408/71 usklajuje nacionalne sisteme socialne varnosti, ne da bi jih harmonizirala.[74] S tega vidika – in ker ta uredba ne določa posledic neobstoja odobritve iz člena 22(1)(b) – imajo države članice možnost, da zaposleni ali samozaposleni osebi na podlagi svojih nacionalnih pravnih sistemov tudi v takem položaju priznajo upravičenost do izvoza dajatev iz te določbe.[75] To še toliko bolj drži, ker tako priznanje delavcem migrantom zagotavlja širše varstvo od tistega, ki izhaja iz navedene uredbe, in tako pripomore k uresničitvi cilja olajšanja prostega gibanja delavcev, na katerem ta uredba temelji.[76]

V – Predlog

128. Glede na navedeno Sodišču predlagam, naj na vprašanja Supreme Court of the United Kingdom (vrhovno sodišče Združenega kraljestva) odgovori:

1. Dodatek, kot je del Disability Living Allowance (dodatek za pomoč invalidom) za nego, je dajatev za bolezen v smislu člena 4(1)(a) Uredbe Sveta (EGS) št. 1408/71 z dne 14. junija 1971 o uporabi sistemov socialne varnosti za zaposlene osebe, samozaposlene osebe in njihove družinske člane, ki se gibljejo v Skupnosti, v različici, spremenjeni in posodobljeni z Uredbo Sveta (ES) št. 118/97 z dne 2. decembra 1996, kakor je bila spremenjena z Uredbo Sveta (ES) št. 1386/2001 z dne 5. junija 2001.

2. Člen 13(2)(f) Uredbe št. 1408/71 v različici, spremenjeni in posodobljeni z Uredbo št. 118/97, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1386/2001, je treba razlagati tako, da za osebo preneha veljati zakonodaja države članice, ko na podlagi nacionalnega prava te države članice preneha biti zavarovana v njenem sistemu socialne varnosti. To velja, tudi če je ta oseba na podlagi zakonodaje navedene države članice še naprej zavarovana za tveganje, povezano s starostjo, in bi zato imela pravico do pokojnine, če bi izpolnjevala pogoje glede prispevkov ob zakonsko predpisani starosti za upokojitev.

V pristojnosti nacionalnega sodišča je, da z vidika okoliščin spora, ki mu je bil predložen, opredeli, od kdaj se zakonodaja Združenega kraljestva preneha uporabljati v smislu člena 13(2)(f) te uredbe, in sicer na podlagi meril, določenih v Prilogi VI (razdelek „Združeno kraljestvo“, točka 19) k tej uredbi.

3. Oseba, za katero preneha veljati zakonodaja ene od držav članic, ne da bi se zanjo začela uporabljati zakonodaja druge države članice na podlagi točk od (a) do (e) člena 13(2) Uredbe št. 1408/71 v različici, spremenjeni in posodobljeni z Uredbo št. 118/97, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1386/2001, in za katero se torej na podlagi točke (f) te določbe uporablja zakonodaja države članice, v kateri stalno prebiva, ima kljub temu na podlagi člena 22(1)(b) navedene uredbe in v skladu s pravili, ki jih ta določba določa, pravico do ohranitve upravičenosti do dajatev za bolezen, ki jih je začela prejemati v breme nosilca prve države članice, preden je stalno prebivališče prenesla v drugo državo članico.

4. Pojem „zaposlene ali samozaposlene osebe“, opredeljen v členu 1(a) Uredbe št. 1408/71 v različici, spremenjeni in posodobljeni z Uredbo št. 118/97, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1386/2001, kot je uporabljen zlasti v členu 22(1)(b) te uredbe, vključuje osebo, ki je prenehala opravljati vsakršno zaposlitveno ali samozaposlitveno dejavnost, če ostaja obvezno ali prostovoljno zavarovana, pa čeprav za samo eno tveganje, v okviru enega od splošnih ali posebnih sistemov socialne varnosti, navedenih v členu 1(a) navedene uredbe, in sicer neodvisno od obstoja delovnega razmerja.

74 — Glej zlasti sodbo z dne 14. oktobra 2010, van Delft in drugi (C-345/09, EU:C:2010:610, točka 99 in navedena sodna praksa).

75 — Glej po analogiji sodbo z dne 20. maja 2008, Bosmann (C-352/06, EU:C:2008:290, točke od 27 do 31).

76 — Glej v tem smislu sodbo z dne 12. junija 2012, Hudzinski in Wawrzyniak (C-611/10 in C-612/10, EU:C:2012:339, točka 57).

5. Člen 22(1)(b) Uredbe št. 1408/71 v različici, spremenjeni in posodobljeni z Uredbo št. 118/97, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1386/2001, nasprotuje temu, da država članica za ohranitev upravičenosti do denarne dajatve za bolezen postavi pogoj glede stalnega prebivališča, kot je tisti iz postopka v glavni stvari.

6. Člen 22, odstavka (1)(b) in (2), Uredbe št. 1408/71 v različici, spremenjeni in posodobljeni z Uredbo št. 118/97, kakor je bila spremenjena z Uredbo št. 1386/2001, je treba razlagati tako, da oseba, ki je prenehala opravljati vsakršno zaposlitveno ali samozaposlitveno dejavnost in je v eni od držav članic začela prejemati denarne dajatve za bolezen, preden je stalno prebivališče prenesla v drugo državo članico, ohrani pravico do prejemanja teh dajatev od nosilca v prvi državi članici tudi po navedenem prenosu, če ji je bila v ta namen izdana odobritev.